

LAUSUNTO

05.06.12

Sisäasiainministeriö

Rajavartio-osasto

rajavartiolaitos@raja.fi

VPRVLEoikeudellinenenosasto@raja.fi

SM053:00/2011 (RVLE 5007/00/2011)

ARVIOMUISTIO RAJAVARTIOLAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOSTARPEISTA**Yleistä**

Sisäasiainministeriössä on parhaillaan vireillä säädöshanke henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (761/2003) muuttamiseksi, hanke liittyy läheisesti henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) annetun lain muuttamiseen. Rajavartiolaitoksen toimintaan vaikuttavien tietojärjestelmähankkeiden osalta on tarpeen selvittää mitä muutospaineita tietojärjestelmähankkeet asettavat lainsäädännölle. Keskeisimpiä tietojärjestelmähankkeita ovat poliisin viranomaistietojärjestelmä VITJA, uusi hätäkeskustietojärjestelmä (TOTI).

Henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn tulee tulevaisuudessa vaikuttamaan myös EU:n uusi lainsäädäntökehys. Euroopan komissio antoi 25 päivänä tammikuuta 2012 ehdotuksen henkilötietojen suojaa koskevaksi uudeksi EU:n lainsäädäntökehykseksi. Ehdotettu lainsäädäntökehys sisältää ehdotuksen

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta COM(2012) 11 final sekä
- 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumiseksi, tutkimiseksi, selvittämiseksi tai niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta COM (2012) 10 final.

Yleisellä tietosuojasetuksella kumottaisiin EY:n henkilötietodirektiivi 95/46/EY ja tietosuojadirektiivillä neuvoston puitepäättös 2008/977/YOS rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihe	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Rajatarkastuksen yhteydessä otetun valokuvan sekä teknisen valvonnan kuvan ja äänen tallentaminen ja käyttäminen

Muistiossa annettujen tietojen mukaan tällä hetkellä automaattisten rajatarkastuslaitteiden ottamien kuvien tiedot tallentuvat laitteiden valmistajien hallinnoimiin lokitietoihin. Ilmeisesti näiden tietojen käsittelyä ei ole arvioitu henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön näkökulmasta, tilanne on tältä osin epätydyttävä. Tiedoilla voisi muistion mukaan olla merkitystä turvapaikkatutkinnassa sekä rikostorjunnassa. Kaikkien automaattisten rajatarkastuslaitteiden kuvien tallentamista rekisteriin olisi kuitenkin arvioitava perusteellisesti esimerkiksi suhteellisuusperiaatteen toteutumisen kannalta.

Arvioinnissa on otettava huomioon mm. perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 14/2009 vp - HE 234/2008 vp), koskien hallituksen esitystä laiksi passilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunnon mukaan tietojen käyttämiseen varsinaisen keräämis- ja tallettamistarkoituksen ulkopuolelle jääviin tarkoituksiin on perustuslakivaliokunnan mielestä kyseessä olevan kaltaisten laajojen biometrisiä tunnisteita sisältävien rekisterien yhteydessä syytä suhtautua kielteisesti. Käyttötarkoitussidonnaisuudesta voidaan tällöin tehdä vain täsmällisiä ja vähäisiä luonnehdittavia poikkeuksia. Sääntely ei saa johtaa siihen, että muu kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen liittyvä toiminta muodostuu rekisterin pääasialliseksi tai edes merkittäväksi käyttötavaksi.

Muuta

Rekisterien käyttötarkoitusta ja tietosisältöä on asianmukaista arvioida muistiossa esitetyllä tavalla. On tarkoituksenmukaista, että rajavartiolaitoksen tehtäviä hoidettaessa on käytettävissä tehtävien hoidon kannalta välttämättömät ja tarpeelliset tiedot.

Lentomatkustajia koskevien tietojen osalta on tarkoituksenmukaista odottaa vireillä olevan ns. PNR-direktiivin käsittelyn loppuun saattamista ja valmistella mahdolliset säännösmuutokset direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä.

Ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi antaa tarvittaessa lisätietoja puh. 010 36 66749.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Heikki Huhtiniemi

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Henkilötietolain (523/1999) 38 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja käyttää päätösvaltaa siten kuin tässä laissa säädetään.

Henkilötietolain 40 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, ettei lainvastaista menettelyä jatketa tai uusita. Tarvittaessa tietosuojavaltuutetun on saatettava asia tietosuojalautakunnan päätettäväksi taikka ilmoitettava syytteeseen panoa varten.

Henkilötietolain 40 §:n 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Tietosuojavaltuutettu valvoo yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (työelämän tietosuojalaki) (759/2004) 22 §:n mukaan lain noudattamista yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 32 §:n mukaan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on valvoa mm. lain 7 lukuun (26-29 §) sisältyvien suoramarkkinointia koskevien säännösten noudattamista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00